Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/2748

2024 11 8

# EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2024/2748

**2024 m. spalio 9 d.**

**kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 305/2011, (ES) 2016/424, (ES) 2016/425, (ES) 2016/426, (ES) 2023/988 ir (ES) 2023/1230, kiek tai susiję su ekstremaliosios situacijos procedūromis, susijusiomis su atitikties vertinimu, atitikties prezumpcija, bendrųjų specifikacijų priėmimu ir rinkos priežiūra susidarius vidaus rinkos ekstremaliajai situacijai**

**(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ([2]),

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([3]),

kadangi:

(1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/2747 ([4]) nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama krizės metu užtikrinti įprastą vidaus rinkos veikimą, įskaitant laisvą prekių, paslaugų ir asmenų judėjimą, ir užtikrinti kilus krizei svarbių prekių ir paslaugų, taip pat ypatingos svarbos prekių ir paslaugų prieinamumą piliečiams, įmonėms ir valdžios institucijoms. Tas reglamentas taikomas ir prekėms, ir paslaugoms;

(2) Reglamentu (ES) 2024/2747 nustatomos priemonės, kurios turi būti įgyvendinamos nuosekliai, skaidriai, veiksmingai, proporcingai ir laiku, siekiant užkirsti kelią dėl krizės galinčiam atsirasti poveikiui vidaus rinkos veikimui, jį sušvelninti ir kuo labiau sumažinti;

(3) Reglamentu (ES) 2024/2747 nustatomas daugiasluoksnis mechanizmas, kurį sudaro nenumatytų atvejų planavimas ir vidaus rinkos budrumo bei ekstremaliosios situacijos režimai;

(4) siekiant papildyti Reglamentu (ES) 2024/2747 nustatytą sistemą, užtikrinti jos nuoseklumą ir dar labiau padidinti jos veiksmingumą, tikslinga užtikrinti, kad tame reglamente nurodytos kilus krizei svarbios prekės galėtų būti greitai pateiktos vidaus rinkai, siekiant padėti pašalinti tos rinkos sutrikdymus ir juos sumažinti;

([1]) OL C 100, 2023 3 16, p. 95.
([2]) OL C 157, 2023 5 3, p. 82.
([3]) 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2024 m. rugsėjo 26 d. Tarybos sprendimas.
([4]) 2024 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2747, kuriuo nustatoma su vidaus rinkos ekstremaliąja situacija ir vidaus rinkos atsparumu susijusių priemonių sistema ir iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2679/98 (Vidaus rinkos ekstremaliųjų situacijų ir atsparumo aktas) (OL L, 2024/2747, 2024 11 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).

(5) keliuose sektoriniuose Sąjungos teisės aktuose nustatytos suderintos tam tikrų produktų projektavimo, gamybos, pateikimo rinkai ir, kai taikytina, atitikties vertinimo taisyklės. Tokie teisės aktai be kita ko, yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 305/2011 ([5]), (ES) 2016/424 ([6]), (ES) 2016/425 ([7]), (ES) 2016/426 ([8]) ir (ES) 2023/1230 ([9]) (toliau – iš dalies keičiami reglamentai). Reglamentai (ES) 2016/424, (ES) 2016/425, (ES) 2016/426 ir (ES) 2023/1230 grindžiami naujojo požiūrio į techninį suderinimą principais. Be to, tie reglamentai taip pat yra suderinti su Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 768/2008/EB ([10]) nustatytomis orientacinėmis nuostatomis. Atsižvelgiant į statybos produktų specifiškumą ir į ypatingus jų vertinimo sistemos tikslus, Sprendime Nr. 768/2008/EB numatytos atitikties vertinimo procedūros ir jame numatyti moduliai nėra tinkami. Todėl Reglamentu (ES) Nr. 305/2011 nustatyti specifiniai su esminėmis statybos produktų charakteristikomis susijusių eksploatacinių savybių pastovumo vertinimo ir tikrinimo metodai;

(6) nei Sprendime Nr. 768/2008/EB nustatytose orientacinėse nuostatose, nei konkrečiose Sąjungos sektorinių derinamųjų teisės aktų nuostatose nenumatytos procedūros, skirtos taikyti krizės metu. Todėl tikslinga atlikti tikslinius iš dalies keičiamų reglamentų pakeitimus, kad būtų galima reaguoti į krizių, darančių poveikį produktams, kurie buvo pripažinti kilus krizei svarbiomis prekėmis pagal Reglamentą (ES) 2024/2747 ir kuriems taikomi tie iš dalies keičiami reglamentai, poveikį;

(7) per ankstesnes krizes, kurios darė poveikį vidaus rinkai, įgyta patirtis parodė, kad sektoriniuose Sąjungos teisės aktuose nustatytos procedūros nėra pritaikytos reagavimo į krizes scenarijams ir jomis neužtikrinamas reikiamas reguliavimo lankstumas. Todėl, siekiant papildyti pagal Reglamentą (ES) 2024/2747 priimtas priemones, tikslinga nustatyti tokių reagavimo į krizes procedūrų teisinį pagrindą;

(8) nesuderinti produktai taip pat gali būti pripažinti kilus krizei svarbiomis prekėmis. Todėl kai kurie atitinkami mechanizmai pagal šį reglamentą, visų pirma atitikties bendrajam saugos reikalavimui prezumpcija, remiantis nacionaliniais reikalavimais arba nacionaliniais ar tarptautiniais standartais, galėtų būti papildomas būdas įrodyti nesuderintų kilus krizei svarbių prekių saugos krizės metu prezumpciją. Tai palengvintų tų prekių pateikimą rinkai krizės metu;

(9) siekiant pašalinti galimą sutrikdymų poveikį vidaus rinkos veikimui kilus krizei ir užtikrinti, kad galiojant vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimui kilus krizei svarbios prekės galėtų būti greitai pateiktos rinkai, tikslinga nustatyti reikalavimą, kad atitikties vertinimo įstaigos tokių prekių atitikties vertinimo paraiškoms teiktų pirmenybę kitų dar neišnagrinėtų paraiškų dėl produktų, kurie nebuvo pripažinti kilus krizei svarbiomis prekėmis, atžvilgiu. Tokio prioritetų nustatymo proceso metu atitikties vertinimo įstaigai neturėtų būti leidžiama sudaryti gamintojui papildomų neproporcingų išlaidų. Visos papildomos išlaidos, kurias atlyginti atitikties vertinimo įstaiga reikalauja iš gamintojo, turėtų būti griežtai proporcingos faktinėms papildomoms pastangoms, kurias atitikties vertinimo įstaiga deda siekdama įgyvendinti prioritetų nustatymą, ir jų atlyginimas turėtų apsiriboti tik tomis išlaidomis, kurios susidaro vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo laikotarpiu. Atitikties vertinimo įstaigos turėtų perkelti tam tikras papildomas ir proporcingas išlaidas gamintojams tik išimtiniais atvejais ir tas perkėlimas turėtų atspindėti sąžiningą išlaidų paskirstymą visiems suinteresuotiesiems subjektams, prisidedantiems prie pastangų suvaldyti vidaus rinkos veikimo sutrikimus. Išlaidos, susijusios su atitikties vertinimu, neturėtų tapti kliūtimi būsimiems naujiems gamintojams, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms, patekti į rinką ir neturėtų riboti novatoriškų produktų atsiradimo. Be to, pagal iš dalies keičiamus reglamentus notifikuotos atitikties vertinimo įstaigos turėtų būti raginamos didinti produktų, priskirtų kilus krizei svarbioms prekėms, dėl kurių jos buvo notifikuotos, bandymo pajėgumus;

([5]) 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva 89/106/EEB (OL L 88, 2011 4 4, p. 5).

([6]) 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/424 dėl lynų kelio įrenginių, kuriuo panaikinama Direktyva 2000/9/EB (OL L 81, 2016 3 31, p. 1).

([7]) 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/425 dėl asmeninių apsaugos priemonių, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva 89/686/EEB (OL L 81, 2016 3 31, p. 51).

([8]) 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/426 dėl dujinį kurą deginančių prietaisų, kuriuo panaikinama Direktyva 2009/142/EB (OL L 81, 2016 3 31, p. 99).

([9]) 2023 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1230 dėl mašinų, kuriuo iš dalies panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/42/EB ir Tarybos direktyva 73/361/EEB (OL L 165, 2023 6 29, p. 1).

([10]) 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 768/2008/EB dėl bendrosios gaminių pardavimo sistemos ir panaikinantis Sprendimą 93/465/EEB (OL L 218, 2008 8 13, p. 82).

(10) ekstremaliųjų situacijų procedūros turėtų būti nustatytos reglamentuose (ES) Nr. 305/2011, (ES) 2016/424, (ES) 2016/425, (ES) 2016/426, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2023/988 ([11]) ir Reglamente (ES) 2023/1230. Tomis procedūromis turėtų būti galima naudotis tik aktyvavus vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimą ir tik tada, kai konkreti prekė, kuriai taikomi tie reglamentai, yra priskirta kilus krizei svarbiai prekei pagal Reglamentą (ES) 2024/2747, o Komisija yra priėmusi įgyvendinimo aktą, kuriuo pagal tą reglamentą aktyvuojamos tos procedūros;

(11) be to, tais atvejais, kai, pavyzdžiui, vidaus rinkos veikimo sutrikdymai gali turėti įtakos atitikties vertinimo įstaigoms, arba tais atvejais, kai produktų, priskirtų kilus krizei svarbioms prekėms, bandymo pajėgumų nepakaktų, tikslinga numatyti galimybę nacionalinėms kompetentingoms institucijoms išimties tvarka laikinai leisti tiekti rinkai produktus, kurių įprastos atitikties vertinimo procedūros, privalomos pagal atitinkamus sektorinius Sąjungos derinamuosius teisės aktus, nebuvo atliktos;

(12) kalbant apie produktus, kuriems taikomi iš dalies keičiami reglamentai ir kurie buvo priskirti kilus krizei svarbioms prekėms, atsižvelgiant į tebesitęsiančią vidaus rinkos ekstremaliąją situaciją, nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų turėti galimybę nukrypti nuo iš dalies keičiamuose reglamentuose nustatytos pareigos atlikti atitikties vertinimo procedūras, kai notifikuotosios įstaigos dalyvavimas yra privalomas. Tokiais atvejais tos institucijos turėtų turėti galimybę išduoti leidimus pateikti rinkai ir, kai taikytina, pradėti eksploatuoti tuos produktus, su sąlyga, kad užtikrinama atitiktis visiems taikytiniems esminiams saugos reikalavimams. Turėtų būti galima įrodyti atitiktį tiems reikalavimams įvairiomis priemonėmis, kurios galėtų apimti nacionalinių institucijų atliekamus mėginių, kuriuos pateikė gamintojas, pateikęs paraišką gauti leidimą, bandymus. Konkrečios procedūros, kurių buvo laikomasi siekiant įrodyti atitiktį, ir jų rezultatai turėtų būti aiškiai aprašyti nacionalinės kompetentingos institucijos išduotame leidime;

(13) atsižvelgiant į tai, kad esminiai saugos reikalavimai, suderinti iš dalies keičiamais reglamentais, ir toliau bus taikomi, ir į tai, kad nacionalinė kompetentinga institucija turėtų galėti išimties tvarka, laikinai ir papildomai prie tuose reglamentuose nustatytų atitikties vertinimo procedūrų išduoti leidimą pateikti rinkai gaminius be CE ženklo, šiuo reglamentu toliau gerinamos vidaus rinkos veikimo sąlygos. Šiame reglamente atsižvelgiama tiek į kontekstą, kurį sudaro galiojančiuose reglamentuose nustatytos visiškai suderintos taisyklės, tiek į papildomas taisykles, atsiradusias dėl šiuo reglamentu padarytų jų pakeitimų. Tie pakeitimai leistų nacionalinėms institucijoms pripažinti kitose valstybėse narėse išduotus leidimus ir reikalauti, kad Komisija įgyvendinimo aktais išplėstų tokių nacionalinių leidimų galiojimą, kad jie galiotų ne vienos valstybės narės, bet Sąjungos teritorijoje, su sąlyga, kad leidime nustatytais reikalavimais užtikrinama atitiktis tuose iš dalies keičiamuose reglamentuose nustatytiems esminiams reikalavimams. Tokia lygiagreti nacionalinė leidimų išdavimo tvarka, taikoma išskirtiniais krizės atvejais ir papildanti Sąjungos atitikties vertinimo procedūrą, yra pagrįsta ir proporcinga siekiant teisėto tikslo – apsaugoti žmonių sveikatą, gyvybę ir užtikrinti jų saugą. Nenumatant automatinio abipusio kiekvieno nacionalinio leidimo, kuriuo nukrypstama nuo atitikties vertinimo procedūrų krizės metu, pripažinimo, šiuo reglamentu siekiama išvengti ženklinimo CE ženklu procedūros apėjimo ar pažeidimo ir taip išlaikyti vartotojų pasitikėjimą Sąjungos rinkoje esančių CE ženklu pažymėtų produktų sauga. Todėl tos naujos nukrypti leidžiančios taisyklės, draudžiančios ženklinti CE ženklu produktus, kurie buvo patvirtinti tik nacionaliniu lygmeniu, neturėtų daryti poveikio suderintų produktus reglamentuojančių teisės aktų taikymui ir vartotojų pasitikėjimui CE ženklu, kuris gali būti naudojamas tik tuo atveju, jei laikomasi visų suderintų materialinių ir procedūrinių taisyklių. Numačius papildomą, lygiagrečią galimybę išimties tvarka pateikti rinkai kilus krizei svarbias prekes, kai susidaro vidaus rinkos ekstremalioji situacija, nauji gamintojai gali greitai pateikti savo produktus rinkai nelaukdami, kol bus užbaigtos įprastos atitikties vertinimo procedūros. Toks paspartintas ir išimtinis pateikimas rinkai padėtų greitai padidinti kilus krizei svarbių prekių tiekimą ir kartu sudarytų gamintojams palankesnes sąlygas, nes leistų jiems pateikti rinkai pradines produktų partijas ar serijas prieš užbaigiant atitikties vertinimo procedūras. Sėkmingai užbaigus atitikties vertinimo procedūras, vėlesnės produktų partijos ar serijos turėtų visiškai atitikti atitinkamas taikytinas taisykles ir todėl jos naudojasi laisvu judėjimu. Tai, kad susidarius vidaus rinkos ekstremaliajai situacijai išimtinis, nukrypti leidžiančių taisyklių rinkinys taikomas kartu su įprastai taikomomis taisyklėmis, sudaro sąlygas palaipsniui pereiti prie įprastai taikomų taisyklių, tuo būdu gamintojams suteikiant galimybę toliau teikti savo gaminius rinkai pasibaigus galioti vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimui arba jį deaktyvavus;

([11]) 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/988 dėl bendros gaminių saugos, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/1828 ir panaikinamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB bei Tarybos direktyva 87/357/EEB (OL L 135, 2023 5 23, p. 1).

(14) jei Komisija įgyvendinimo aktu išplėtė valstybės narės išduoto leidimo galiojimą apimant visos Sąjungos teritoriją, jame nustatytos atitinkamų prekių pateikimo rinkai sąlygos turėtų būti taikomos tik toms prekėms, kurios pateiktos rinkai po to įgyvendinimo akto įsigaliojimo dienos. Tame įgyvendinimo akte galėtų būti numatyta, kad naudojimosi laisvu judėjimu galimybė suteikiama ir toms prekėms, kurios jau buvo pateiktos rinkai remiantis anksčiau išduotais leidimais. Įsigaliojus Komisijos įgyvendinimo aktui dėl tų pačių prekių, visi ankstesni leidimai, kuriuos valstybės narės išdavė prieš įsigaliojant Komisijos įgyvendinimo aktui, nebeturėtų būti teisinis pagrindas pateikti prekes rinkai, o valstybės narės tuo tikslu turėtų imtis būtinų veiksmų. Prekių, kurios jau buvo pateiktos rinkai remiantis leidimu, kurį valstybė narė patvirtino prieš Komisijos įgyvendinimo akto priėmimą, nereikėtų pašalinti arba atšaukti, nebent dėl tokių prekių būtų nustatyta konkrečių saugos problemų, dėl kurių Komisijai reikia imtis taisomųjų arba ribojamųjų veiksmų priimant kitą įgyvendinimo aktą;

(15) visų leidimų pateikti rinkai produktus, kurie priskirti kilus krizei svarbioms prekėms, išduotų galiojant aktyviam vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimui pagal šiame reglamente nustatytas ekstremaliosios situacijos procedūras, galiojimas turėtų automatiškai pasibaigti vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimo pabaigos arba deaktyvavimo dieną. Tačiau taip pat turėtų būti įmanoma išduoti trumpesnio galiojimo leidimus. Pasibaigus leidimo galiojimui, kilus krizei svarbios prekės nebeturėtų būti pateikiamos rinkai remiantis tuo leidimu. Tačiau pasibaigus leidimo galiojimui neturėtų automatiškai atsirasti pareiga pašalinti arba atšaukti prekes, kurios jau buvo pateiktos rinkai remiantis tuo leidimu. Tais atvejais, kai pateikiant produktus rinkai buvo pažeistos leidime nustatytos sąlygos arba kai yra pakankamai priežasčių manyti, kad prekės, kurioms taikomas toks leidimas, kelia pavojų žmonių sveikatai ar saugai, nacionalinės rinkos priežiūros institucijos turėtų turėti teisę imtis visų galimų taisomųjų ir ribojamųjų veiksmų pagal iš dalies keičiamus reglamentus ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1020 ([12]). Siekiant užtikrinti vienodas sektorinių ekstremaliųjų situacijų procedūrų įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai nustatyti taisykles dėl tolesnių veiksmų, kurių reikia imtis, ir procedūrų, kurių reikia laikytis dėl prekių, pateiktų rinkai pagal atitinkamas sektorines ekstremaliųjų situacijų procedūras;

(16) siekiant užtikrinti, kad informacija būtų dalijamasi laiku ir kad visos valstybės narės galėtų reaguoti, Komisija ir kitos valstybės narės turėtų būti nedelsiant informuojamos apie visus nacionaliniu lygmeniu priimtus sprendimus leisti naudoti kilus krizei svarbias prekes. Reglamente (ES) 2019/1020 numatytoje Rinkos priežiūros informacinėje ir komunikacijos sistemoje (ICSMS) jau numatytos būtinos funkcijos, kad būtų galima greitai pranešti apie administracinius sprendimus, todėl valstybės narės turėtų galėti ja naudotis tuo tikslu. Be to, taip pat turėtų būti dalijamasi informacija apie visus taisomuosius ar ribojamuosius veiksmus. Pagal Reglamentą (ES) 2019/1020 tokia informacija turi būti prieinama ICSMS, neatsižvelgiant į tai, ar apie tuos veiksmus dėl didelį pavojų keliančių produktų turi būti pranešta sistemoje „SAFEty Gate“. Dvigubo įrašo bus išvengta naudojantis sistemos „SAFEty Gate“ ir ICSMS duomenų sąsaja, kurią Komisija tvarkys pagal Reglamentą (ES) 2019/1020;

(17) visuose valstybių narių išduotuose leidimuose pateikti rinkai kilus krizei svarbias prekes turėtų būti nurodyta bent tam tikra informacija, kuria remiantis būtų galima įvertinti, ar atitinkamos prekės atitinka taikytinus esminius reikalavimus, ir į juos turėtų būti įtraukti tam tikri atsekamumą užtikrinantys elementai. Atsekamumo elementai turėtų apimti konkrečius reikalavimus, susijusius su ženklinimu, lydimaisiais dokumentais ar bet kokiomis papildomomis priemonėmis, užtikrinančiomis atitinkamų prekių identifikavimą ir galimybę jas atsekti visoje tiekimo grandinėje. Siekiant užtikrinti vienodą ir nuoseklų atsekamumo reikalavimų įgyvendinimą visoje Sąjungoje, Komisijos įgyvendinimo aktuose, kuriais pratęsiamas valstybės narės išduotų leidimų galiojimas, taip pat turėtų būti nustatyti bendri atsekamumo reikalavimai. Tie reikalavimai turėtų apimti konkrečią tvarką, susijusią su nurodymu, kad atitinkamas produktas yra su krize susijusi prekė. Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai įgyvendinimo aktais priimti, pasibaigus vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimui arba jį deaktyvavus, būtinus kilus krizei svarbių prekių, kurios jau buvo pateiktos rinkai remiantis valstybės narės išduotu leidimu, atsekamumo reikalavimų pakeitimus;

([12]) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25, p. 1).

(18) susidarius vidaus rinkos ekstremaliajai situacijai, eksponentiškai didėja tam tikrų produktų paklausa ir, siekiant paremti ekonominės veiklos vykdytojų pastangas patenkinti tokią paklausą, tikslinga nustatyti techninių nuorodų, kurias gamintojai turėti galėti naudoti projektuodami ir gamindami kilus krizei svarbias prekes, atitinkančias taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, teikimo mechanizmą;

(19) kai kuriuose sektoriniuose Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose numatyta galimybė gamintojui pasinaudoti atitikties prezumpcija, jei jo produktas atitinka darnųjį standartą. Be to, Reglamentu (ES) 2023/988 nustatyta Sąjungos bendrąja gaminių saugos sistema tam tikromis sąlygomis nustatomas atitikties bendrajam saugos reikalavimui prezumpcijos mechanizmas, kai gaminys atitinka atitinkamus Europos standartus, kurių nuorodos paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Tačiau tais atvejais, kai tokių standartų nėra arba jų laikytis gali būti pernelyg sudėtinga dėl krizės sukeltų sutrikdymų, tikslinga numatyti alternatyvius reagavimo į krizę mechanizmus;

(20) kalbant apie reglamentus (ES) 2016/424, (ES) 2016/425, (ES) 2016/426 ir (ES) 2023/1230, kompetentingos nacionalinės institucijos turėtų galėti preziumuoti, kad produktai, pagaminti pagal Europos standartus, atitinkamus taikytinus valstybių narių nacionalinius standartus arba atitinkamus taikytinus tarptautinius standartus, kuriuos parengė pripažinta standartizavimo institucija ir kuriuos Komisija pripažino tinkamais siekiant užtikrinti atitiktį ir apsaugos lygį, lygiavertį darniaisiais standartais užtikrinamam apsaugos lygiui, atitinka atitinkamus ir taikytinus esminius reikalavimus. Produktai, pateikti rinkai remiantis atitikties prezumpcija, nustatyta taikant šiame reglamente nustatytą ekstremaliųjų situacijų mechanizmą, neturėtų būti automatiškai atšaukiami, kai nustoja būti taikomas įgyvendinimo aktas, kuriame išvardijami Europos arba atitinkami taikytini nacionaliniai ar tarptautiniai standartai. Tais atvejais, kai kyla susirūpinimas dėl suderinto produkto, kuris buvo priskirtas kilus krizei svarbiai prekei ir kuris buvo pateiktas rinkai galiojant vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimui remiantis tokiu įgyvendinimo aktu nustatyta atitikties prezumpcija, atitikties, rinkos priežiūros institucijos turėtų galėti nacionaliniu lygmeniu imtis visų būtinų taisomųjų ir ribojamųjų veiksmų, numatytų Reglamente (ES) 2019/1020 ir atitinkamuose sektoriniuose teisės aktuose. Nustojus taikyti tokį įgyvendinimo aktą, atitiktis Europos arba atitinkamiems taikytiniems nacionaliniams ar tarptautiniams standartams nebeturėtų būtų pagrindas taikyti atitikties atitinkamiems ir taikytiniems esminiams reikalavimams prezumpciją;

(21) kalbant apie Reglamentą (ES) 2023/988, kompetentingos nacionalinės institucijos turėtų galėti preziumuoti, kad produktai, pagaminti pagal Europos ar valstybių narių nacionalinius standartus arba pripažintos tarptautinės standartizacijos įstaigos parengtus atitinkamus tarptautinius standartus, atitinka bendrąjį saugos reikalavimą. Produktų, pateiktų rinkai remiantis atitikties prezumpcija, nustatyta taikant šiame reglamente nustatytą ekstremaliųjų situacijų mechanizmą, neprivaloma automatiškai atšaukti, kai nustoja būti taikomas įgyvendinimo aktas, kuriame išvardijami Europos arba atitinkami taikytini nacionaliniai ar tarptautiniai standartai. Tais atvejais, kai yra įrodymų, kad produktas, kuris buvo priskirtas kilus krizei svarbiai prekei ir kuris buvo pateiktas rinkai galiojant vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimui remiantis tokiu įgyvendinimo aktu nustatyta atitikties prezumpcija, yra pavojingas, rinkos priežiūros institucijos turėtų galėti imtis visų tinkamų priemonių pagal Reglamentą (ES) 2023/988. Nustojus taikyti tokį įgyvendinimo aktą, atitikties Europos arba atitinkamiems taikytiniems nacionaliniams ar tarptautiniams standartams įrodymas nebeturėtų būti pagrindas taikyti atitikties bendrajam saugos reikalavimui prezumpciją;

(22) be to, kalbant apie reglamentus (ES) 2016/424, (ES) 2016/425, (ES) 2016/426 ir (ES) 2023/1230, Komisija turėtų turėti galimybę įgyvendinimo aktais priimti bendrąsias specifikacijas, kuriomis gamintojai turėtų galėti remtis norėdami pasinaudoti atitikties taikytiniems esminiams reikalavimams prezumpcija. Įgyvendinimo aktas, kuriuo nustatomos tokios bendrosios specifikacijos, turėtų būti taikomas visą vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimo laikotarpį. Produktai, pateikti rinkai remiantis atitikties prezumpcija, nustatyta įrodant atitiktį toms bendrosioms specifikacijoms, neturėtų būti automatiškai atšaukiami, kai nustoja būtu taikomas įgyvendinimo aktas, kuriuo nustatomos tokios bendrosios specifikacijos. Tais atvejais, kai kyla susirūpinimas dėl produkto, kuris priskirtas kilus krizei svarbiai prekei ir kuris pateikiamas rinkai galiojant vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimui, atitikties, remiantis atitikties prezumpcija, nustatyta įrodant atitiktį bendrosioms specifikacijoms, rinkos priežiūros institucijos turėtų galėti nacionaliniu lygmeniu imtis visų būtinų taisomųjų ir ribojamųjų veiksmų, numatytų Reglamente (ES) 2019/1020 ir atitinkamuose sektoriniuose teisės aktuose. Nustojus taikyti įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomos bendrosios specifikacijos, atitikties toms bendrosioms specifikacijoms įrodymas nebeturėtų būtų pagrindas taikyti atitikties atitinkamiems ir taikytiniems esminiams reikalavimams prezumpciją;

(23) siekiant užtikrinti, kad nenukentėtų suderintų ir nesuderintų produktų saugos lygis, būtina nustatyti griežtesnės rinkos priežiūros taisykles, visų pirma susijusias su prekėmis, kurios priskiriamos kilus krizei svarbioms prekėms, be kita ko, sudarant sąlygas rinkos priežiūros institucijoms glaudžiau bendradarbiauti ir teikti savitarpio pagalbą;

(24) pagal atitinkamas iš dalies keičiamų reglamentų nuostatas valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankcijų, taikomų ekonominės veiklos vykdytojams ir atitikties vertinimo įstaigoms pažeidus tų reglamentų nuostatas, įskaitant šiuo reglamentu nustatytas naujas nuostatas. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad tų taisyklių vykdymą užtikrintų kompetentingos nacionalinės institucijos, įskaitant atitinkamas notifikuojančiąsias institucijas;

(25) laikydamasi nusistovėjusios praktikos, Komisija turėtų sistemingai konsultuotis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais ankstyvaisiais visų įgyvendinimo aktų, kuriais nustatomos bendrosios specifikacijos, projektų rengimo etapais;

(26) todėl reglamentai (ES) Nr. 305/2011, (ES) 2016/424, (ES) 2016/425, (ES) 2016/426, (ES) 2023/988 ir (ES) 2023/1230 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti;

(27) kad šis reglamentas būtų taikomas nuo tos pačios dienos kaip ir Reglamentas (ES) 2024/2747, jo taikymas turėtų būti atidėtas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

*1 straipsnis*

**Reglamento (ES) Nr. 305/2011 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) Nr. 305/2011 iš dalies keičiamas taip:

1) 2 straipsnis papildomas šiais punktais:

„29) kilus krizei svarbios prekės – kilus krizei svarbios prekės, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/2747 (*) 3 straipsnio 6 punkte;

30) vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas – vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/2747 3 straipsnio 3 punkte.

(*) 2024 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2747, kuriuo nustatoma su vidaus rinkos ekstremaliąja situacija ir vidaus rinkos atsparumu susijusių priemonių sistema ir iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2679/98 (Vidaus rinkos ekstremaliųjų situacijų ir atsparumo aktas) (OL L, 2024/2747, 2024 11 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).“;

2) įterpiamas šis skyrius:

**„VIa skyrius**

**Ekstremaliosios situacijos procedūros**

*38a straipsnis*

**Ekstremaliosios situacijos procedūrų taikymas**

1. Šio reglamento 38b–38d straipsniai taikomi tik tuo atveju, jei Komisija pagal Reglamento (ES) 2024/2747 28 straipsnį priėmė įgyvendinimo aktą dėl statybos produktų, kuriems taikomas šis reglamentas.

2. Šio reglamento 38b–38d straipsniai taikomi tik tiems statybos produktams, kurie pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnio 4 dalį yra priskirti kilus krizei svarbioms prekėms.

3. Šio reglamento 38b–38d straipsniai taikomi tik vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo, kuris buvo aktyvuotas pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį, galiojimo laikotarpiu.

4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus dėl taisomųjų ar ribojamųjų veiksmų, kurių reikia imtis, procedūrų, kurių reikia laikytis, ir specialiųjų ženklinimo ir atsekamumo reikalavimų, kurie taikomi statybos produktams, pateiktiems rinkai pagal 38b ir 38c straipsnius. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 64 straipsnio 2a dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*38b straipsnis*

**Statybos produktų, priskirtų kilus krizei svarbioms prekėms, eksploatacinių savybių pastovumo vertinimo ir tikrinimo prioritetų nustatymas**

1. Šis straipsnis taikomas 38a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytiems statybos produktams, kurių atžvilgiu pagal 28 straipsnio 1 dalį notifikuotosios įstaigos atlieka trečiųjų šalių užduotis, susijusias su eksploatacinių savybių pastovumo vertinimu ir tikrinimu.

2. Notifikuotosios įstaigos deda visas pastangas prioritetine tvarka nagrinėti prašymus dėl trečiųjų šalių užduočių, susijusių su 1 dalyje nurodytų statybos produktų eksploatacinių savybių pastovumo vertinimu ir tikrinimu, neatsižvelgiant į tai, ar tie prašymai buvo pateikti prieš ekstremaliosios situacijos procedūrų aktyvavimą pagal 38a straipsnį, ar po jo.

3. Dėl prašymų dėl trečiųjų šalių užduočių, susijusių su statybos produktų eksploatacinių savybių vertinimu ir tikrinimu, nagrinėjimo prioritetine tvarka pagal 2 dalį tuos prašymus pateikę gamintojai neturi patirti papildomų neproporcingų išlaidų.

4. Notifikuotosios įstaigos deda deramas pastangas, kad padidintų atitinkamus 1 dalyje nurodytų statybos produktų, dėl kurių jos buvo notifikuotos, vertinimo ir tikrinimo pajėgumus.

*38c straipsnis*

**Eksploatacinių savybių vertinimas ir deklaravimas remiantis standartais ir bendrosiomis specifikacijomis**

1. Jeigu statybos produktai priskiriami kilus krizei svarbioms prekėms, Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose išvardijami tinkami standartai arba kuriais nustatomos bendrosios specifikacijos, apimant tų produktų eksploatacinių savybių, susijusių su jų esminėmis charakteristikomis, vertinimo metodus ir kriterijus šiais atvejais:

a) kai *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* nėra pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1025/2012 (*) paskelbta nuoroda į darniuosius standartus, apimančius atitinkamus tų produktų eksploatacinių savybių, susijusių su jų esminėmis charakteristikomis, vertinimo metodus ir kriterijus, ir nenumatoma tokią nuorodą paskelbti per pagrįstą laikotarpį, arba

b) kai dėl didelių vidaus rinkos veikimo sutrikdymų, dėl kurių pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį buvo aktyvuotas vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, reikšmingai ribojamos gamintojų galimybės naudotis darniaisiais standartais, kuriuose pateikiami atitinkami tų produktų eksploatacinių savybių, susijusių su jų esminėmis charakteristikomis, vertinimo metodai ir kriterijai ir kurių nuorodos jau yra paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012.

2. 1 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose numatomas tinkamiausias alternatyvus techninis sprendimas eksploatacinių savybių vertinimo ir deklaracijos pateikimo pagal 5 dalį tikslais. Tuo tikslu tuose įgyvendinimo aktuose gali būti skelbiamos nuorodos į Europos standartus arba nuorodos į atitinkamus taikytinus nacionalinius ar tarptautinius standartus arba, jei nėra Europos standarto arba atitinkamo taikytino nacionalinio ar tarptautinio standarto, tais įgyvendinimo aktais gali būti nustatytos bendrosios specifikacijos.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 64 straipsnio 2a dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros ir taikomi iki paskutinės laikotarpio, kuriuo aktyvuotas vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, dienos, nebent tokie įgyvendinimo aktai pakeičiami ar panaikinami pagal šio straipsnio 7 dalį.

4. Komisija, prieš rengdama šio straipsnio 1 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto projektą, informuoja Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 22 straipsnyje nurodytą komitetą, kad, jos nuomone, šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos yra

tenkinamos. Rengdama tą įgyvendinimo akto projektą, Komisija atsižvelgia į atitinkamų įstaigų ar ekspertų grupių, įsteigtų pagal šį reglamentą, nuomones ir tinkamai konsultuojasi su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

5. Nedarant poveikio 4 ir 6 straipsniams, šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose standartuose arba bendrosiose specifikacijose nustatyti metodai ir kriterijai arba jų dalys gali būti taikomi vertinant ir deklaruojant statybos produktų, kuriems taikomi tie standartai arba tos bendrosios specifikacijos, eksploatacines savybes, susijusias su jų esminėmis charakteristikomis. Nuo kitos dienos po vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimo pabaigos arba deaktyvavimo nebegalima išduoti eksploatacinių savybių deklaracijų, pagrįstų šio straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte nurodytais standartais arba bendrosiomis specifikacijomis.

6. Nukrypstant nuo 38a straipsnio 3 dalies, išskyrus atvejus, kai yra pakankamų priežasčių manyti, kad statybos produktai, kuriems taikomi šio straipsnio 1 dalyje nurodyti standartai arba bendrosios specifikacijos, kelia pavojų žmonių sveikatai ar saugai arba nepasižymi deklaruotomis eksploatacinėmis savybėmis, statybos produktų, kurie buvo pateikti rinkai laikantis tų standartų ar bendrųjų specifikacijų, eksploatacinių savybių deklaracijos išlieka galioti pasibaigus pagal šio straipsnio 3 dalį priimto įgyvendinimo akto galiojimui arba jį panaikinus ir pasibaigus vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimui arba jį deaktyvavus.

7. Jeigu valstybė narė mano, kad 1 dalyje nurodytas standartas arba bendroji specifikacija yra neteisingi eksploatacinių savybių, susijusių su esminėmis charakteristikomis, vertinimo metodų ir kriterijų atžvilgiu, ji apie tai informuoja Komisiją pateikdama išsamų paaiškinimą. Komisija tą išsamų paaiškinimą įvertina ir, jei tikslinga, iš dalies pakeičia arba panaikina įgyvendinimo aktą, kuriame nurodytas standartas arba kuriuo nustatoma atitinkama bendroji specifikacija.

*38d straipsnis*

**Rinkos priežiūros veiklos prioritetų nustatymas ir institucijų savitarpio pagalba**

1. Valstybės narės teikia pirmenybę šio reglamento 38a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytų statybos produktų rinkos priežiūros veiklai. Komisija sudaro palankesnes sąlygas koordinuoti tokias prioritetų nustatymo pastangas per Sąjungos gaminių atitikties tinklą, įsteigtą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1020 (**) 29 straipsnį.

2. Valstybių narių rinkos priežiūros institucijos užtikrina, kad būtų dedamos visos pastangos suteikti pagalbą kitoms rinkos priežiūros institucijoms vidaus rinkos ekstremaliojo režimo galiojimo laikotarpiu, be kita ko, sutelkia ir išsiunčia ekspertų grupes, kad laikinai sustiprintų pagalbos prašančių rinkos priežiūros institucijų personalą, arba teikia logistinę paramą, pavyzdžiui, stiprindamos 38a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytų statybos produktų bandymo pajėgumus.

(*) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB (OL L 316, 2012 11 14, p. 12).

(**) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25, p. 1).“;

3) 64 straipsnyje įterpiama ši dalis:

„2a. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 (*) 5 straipsnis.

(*) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).“

*2 straipsnis*

**Reglamento (ES) 2016/424 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) 2016/424 iš dalies keičiamas taip:

1) 3 straipsnis papildomas šiais punktais:

„28) kilus krizei svarbios prekės – kilus krizei svarbios prekės, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/2747 (*) 3 straipsnio 6 punkte;

29) vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas – vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/2747 3 straipsnio 3 punkte.

(*) 2024 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2747, kuriuo nustatoma su vidaus rinkos ekstremaliąja situacija ir vidaus rinkos atsparumu susijusių priemonių sistema ir iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2679/98 (Vidaus rinkos ekstremaliųjų situacijų ir atsparumo aktas) (OL L, 2024/2747, 2024 11 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).“;

2) įterpiamas šis skyrius:

**„Va skyrius**

**Ekstremaliosios situacijos procedūros**

*43a straipsnis*

**Ekstremaliosios situacijos procedūrų taikymas**

1. Šio reglamento 43b–43e straipsniai taikomi tik tuo atveju, jei Komisija pagal Reglamento (ES) 2024/2747 28 straipsnį priėmė įgyvendinimo aktą dėl posistemių arba saugos komponentų, kuriems taikomas šis reglamentas.

2. Šio reglamento 43b–43e straipsniai taikomi tik tiems posistemiams ir saugos komponentams, kurie pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnio 4 dalį yra priskirti kilus krizei svarbioms prekėms.

3. Šio reglamento 43b–43e straipsniai taikomi tik vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo, kuris buvo aktyvuotas pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį, galiojimo laikotarpiu.

Tačiau šio reglamento 43c straipsnio 7 dalis taikoma galiojant vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimui ir jam baigus galioti arba jį deaktyvavus.

4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus dėl taisomųjų ar ribojamųjų veiksmų, kurių reikia imtis, procedūrų, kurių reikia laikytis, ir specialiųjų ženklinimo ir atsekamumo reikalavimų, kurie taikomi posistemiams ir saugos komponentams, pateiktiems rinkai arba įmontuotiems į lynų kelio įrenginį pagal 43c ir 43d straipsnius. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*43b straipsnis*

**Posistemių ir saugos komponentų, priskirtų kilus krizei svarbioms prekėms, atitikties vertinimo prioritetų nustatymas**

1. Šis straipsnis taikomas 43a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytiems posistemiams ir saugos komponentams, kuriems taikomos 18 straipsnyje nurodytos atitikties vertinimo procedūros, kuriose privalo dalyvauti notifikuotoji įstaiga.

2. Notifikuotosios įstaigos deda visas pastangas prioritetine tvarka nagrinėti visas paraiškas dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų posistemių ir saugos komponentų atitikties vertinimo, neatsižvelgiant į tai, ar tos paraiškos buvo pateiktos prieš ekstremaliosios situacijos procedūrų aktyvavimą pagal 43a straipsnį, ar po jo.

3. Dėl posistemių ir saugos komponentų atitikties vertinimo paraiškų nagrinėjimo prioritetine tvarka pagal 2 dalį tas paraiškas pateikę gamintojai neturi patirti papildomų neproporcingų išlaidų.

4. Notifikuotosios įstaigos deda deramas pastangas, kad padidintų 1 dalyje nurodytų posistemių ir saugos komponentų, dėl kurių jos buvo notifikuotos, bandymo pajėgumus.

*43c straipsnis*

**Nuo atitikties vertinimo procedūrų, kuriose privalo dalyvauti notifikuotoji įstaiga, nukrypti leidžianti nuostata**

1. Nukrypstant nuo 18 straipsnio, valstybė narė, gavusi tinkamai pagrįstą ekonominės veiklos vykdytojo prašymą, gali leisti pateikti rinkai arba įmontuoti į lynų kelio įrenginį tos valstybės narės teritorijoje konkretų posistemį arba saugos komponentą, įtrauktą į 43a straipsnio 1 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą, ir kurio atžvilgiu 18 straipsnyje nurodytos atitikties vertinimo procedūros, kuriose privalo dalyvauti notifikuotoji įstaiga, nebuvo atliktos, tačiau kurio atžvilgiu buvo įrodyta atitiktis visiems taikytiniems esminiams reikalavimams, nustatytiems II priede, pagal tame leidime nurodytas procedūras.

2. Valstybė narė nedelsdama informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie visus pagal šio straipsnio 1 dalį išduotus leidimus. Jei leidime nustatytais reikalavimais užtikrinama atitiktis taikytiniems esminiams reikalavimams, nustatytiems II priede, Komisija nedelsdama priima įgyvendinimo aktą, kuriuo valstybės narės pagal šio straipsnio 1 dalį išduoto leidimo galiojimas išplečiamas apimant visą Sąjungos teritoriją ir nustatomos sąlygos, kuriomis konkretus posistemis arba saugos komponentas gali būti pateiktas rinkai arba įmontuotas į lynų kelio įrenginį. Rengdama įgyvendinimo akto projektą, Komisija gali paprašyti nacionalinių rinkos priežiūros institucijų pateikti atitinkamą informaciją ar pastabas dėl techninio vertinimo, kuriuo remiantis išduotas šio straipsnio 1 dalyje nurodytas leidimas. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 44 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Kartu su posistemiu arba saugos komponentu, kurio galiojimas išplečiamas, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje, pateikiama informacija, kad jis pateikiamas rinkai kaip kilus krizei svarbi prekė. Pirmoje pastraipoje nurodytame įgyvendinimo akte nustatomas tos informacijos turinys ir pateikimas. Ta informacija ir visas ženklinimas turi būti pateikiami aiškiai, suprantamai ir įskaitomai ir, kai tinkama, vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams lengvai suprantama, atitinkamos valstybės narės nustatyta kalba.

3. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti ir kurios susijusios su poreikiu apsaugoti žmonių sveikatą ir užtikrinti saugą, Komisija priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus laikydamasi 44 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

4. Kol nepriimtas 2 arba 3 dalyje nurodytas įgyvendinimo aktas, vienos valstybės narės kompetentingos nacionalinės institucijos išduotas leidimas galioja tik tos valstybės narės teritorijoje ir bet kurios kitos valstybės narės, kurios kompetentingos nacionalinės institucijos pripažino to leidimo galiojimą prieš priimant tokį įgyvendinimo aktą, teritorijoje. Valstybės narės informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie visus sprendimus pripažinti to leidimo galiojimą.

5. Posistemių arba saugos komponentų, kuriems taikoma 1 dalyje nurodyta leidimų išdavimo procedūra, gamintojai, prisiimdami visą atsakomybę, pareiškia, kad atitinkamas posistemis arba saugos komponentas atitinka visus taikytinus esminius reikalavimus, nustatytus II priede, ir yra atsakingi už visų kompetentingos nacionalinės institucijos nurodytų atitikties vertinimo procedūrų atlikimą.

6. Pagal 1 dalį išduotame leidime nustatomos sąlygos ir reikalavimai, pagal kuriuos posistemis arba saugos komponentas gali būti pateiktas rinkai arba įmontuotas į lynų kelio įrenginį. Tokiuose leidimuose nustatoma bent ši informacija:

a) procedūrų, kuriomis buvo sėkmingai įrodyta atitiktis taikytiniems esminiams reikalavimams, nustatytiems šio reglamento II priede, aprašymas;

b) konkretūs reikalavimai, susiję su atitinkamo posistemio arba saugos komponento atsekamumu;

c) leidimo galiojimo pabaigos data, kuri negali būti vėlesnė nei paskutinė laikotarpio, kuriuo pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį aktyvuotas vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, diena;

d) konkretūs reikalavimai, susiję su poreikiu užtikrinti nuolatinį atitinkamo posistemio arba saugos komponento atitikties vertinimą;

e) priemonės, kurių reikia imtis atitinkamo rinkai pateikto arba įmontuoto į lynų kelio įrenginį posistemio arba saugos komponento atžvilgiu pasibaigus vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimui arba jį deaktyvavus.

7. Nukrypstant nuo 7, 20 ir 21 straipsnių, posistemiai arba saugos komponentai, kuriems pagal šio straipsnio 1 dalį išduotas leidimas, neženklinami CE ženklu ir jiems netaikomas 7 straipsnis.

8. Valstybės narės, kurioje galioja šio straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse nurodytas leidimas, rinkos priežiūros institucijos turi teisę tokių posistemių arba saugos komponentų atžvilgiu imtis visų taisomųjų ir ribojamųjų veiksmų nacionaliniu lygmeniu, numatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/1020 (*) ir šiame reglamente. Apie šiuos veiksmus jos nedelsdamos informuoja Komisiją ir visų kitų valstybių narių rinkos priežiūros institucijas.

9. Šio straipsnio 1–4 dalyse nustatytos leidimų išdavimo procedūros taikymas neturi įtakos 18 straipsnyje nustatytų atitinkamų atitikties vertinimo procedūrų taikymui atitinkamos valstybės narės teritorijoje.

*43d straipsnis*

**Standartais ir bendrosiomis specifikacijomis grindžiama atitikties prezumpcija**

1. Jeigu posistemiai ir saugos komponentai priskiriami kilus krizei svarbioms prekėms, Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose išvardijami tinkami tokių posistemių ir saugos komponentų standartai arba kuriais nustatomos bendrosios specifikacijos, apimant taikytinus esminius reikalavimus, nustatytus šio reglamento II priede, šiais atvejais:

a) kai *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* nėra pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012 paskelbta nuoroda į darniuosius standartus, apimančius taikytinus esminius reikalavimus, nustatytus šio reglamento II priede, ir nenumatoma tokią nuorodą paskelbti per pagrįstą laikotarpį, arba

b) kai dėl didelių vidaus rinkos veikimo sutrikdymų, dėl kurių pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį buvo aktyvuotas vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, reikšmingai ribojamos gamintojų galimybės naudotis darniaisiais standartais, kurie apima taikytinus esminius reikalavimus, nustatytus šio reglamento II priede, ir kurių nuorodos jau yra paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012.

2. 1 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose numatomas tinkamiausias alternatyvus techninis sprendimas atitikties prezumpcijos taikymo pagal 5 dalį tikslais. Tuo tikslu tuose įgyvendinimo aktuose gali būti skelbiamos nuorodos į Europos standartus arba nuorodos į atitinkamus taikytinus nacionalinius ar tarptautinius standartus arba, jei nėra Europos standarto arba atitinkamo taikytino nacionalinio ar tarptautinio standarto, tais įgyvendinimo aktais gali būti nustatytos bendrosios specifikacijos.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros ir taikomi iki paskutinės laikotarpio, kuriuo aktyvuotas vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, dienos, nebent tokie įgyvendinimo aktai pakeičiami ar panaikinami pagal šio straipsnio 7 dalį.

4. Komisija, prieš rengdama šio straipsnio 1 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto projektą, informuoja Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 22 straipsnyje nurodytą komitetą, kad, jos nuomone, šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos yra tenkinamos. Rengdama tą įgyvendinimo akto projektą, Komisija atsižvelgia į atitinkamų įstaigų ar ekspertų grupių, įsteigtų pagal šį reglamentą, nuomones ir tinkamai konsultuojasi su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

5. Nedarant poveikio 17 straipsniui, preziumuojama, kad posistemiai ir saugos komponentai, atitinkantys šio straipsnio 1 dalyje nurodytus standartus, bendrąsias specifikacijas ar jų dalis, atitinka taikytinus esminius reikalavimus, nustatytus II priede, kuriuos apima tie standartai, bendrosios specifikacijos arba jų dalys. Nuo kitos dienos po vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimo pabaigos arba deaktyvavimo gamintojai nebegali remtis atitikties prezumpcija, suteikiama remiantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose nurodytais standartais arba bendrosiomis specifikacijomis.

6. Nukrypstant nuo 43a straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos, išskyrus atvejus, kai yra pakankamų priežasčių manyti, kad posistemiai arba saugos komponentai, kuriems taikomi šio straipsnio 1 dalyje nurodyti standartai arba bendrosios specifikacijos, kelia pavojų žmonių sveikatai ar saugai, laikoma, kad rinkai pateikti posistemiai arba saugos komponentai, atitinkantys tuos standartus arba bendrąsias specifikacijas, pasibaigus pagal šio straipsnio 2 dalį priimto įgyvendinimo akto galiojimui arba jį panaikinus ir pasibaigus vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimui arba jį deaktyvavus, atitinka taikytinus esminius reikalavimus, nustatytus II priede.

7. Jeigu valstybė narė mano, kad 1 dalyje nurodytas standartas ar bendroji specifikacija nevisiškai atitinka taikytinus esminius reikalavimus, nustatytus II priede, ji apie tai informuoja Komisiją pateikdama išsamų paaiškinimą. Komisija tą išsamų paaiškinimą įvertina ir, jei tikslinga, gali iš dalies pakeisti arba panaikinti įgyvendinimo aktą, kuriame nurodytas standartas arba kuriuo nustatoma atitinkama bendroji specifikacija.

*43e straipsnis*

**Rinkos priežiūros veiklos prioritetų nustatymas ir institucijų savitarpio pagalba**

1. Valstybės narės teikia pirmenybę šio reglamento 43a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytų posistemių ir saugos komponentų rinkos priežiūros veiklai. Komisija sudaro palankesnes sąlygas koordinuoti tokias prioritetų nustatymo pastangas per Sąjungos gaminių atitikties tinklą, įsteigtą pagal Reglamento (ES) 2019/1020 29 straipsnį.

2. Valstybių narių rinkos priežiūros institucijos užtikrina, kad būtų dedamos visos pastangos suteikti pagalbą kitoms rinkos priežiūros institucijoms vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimo laikotarpiu, be kita ko, sutelkia ir išsiunčia ekspertų grupes, kad laikinai sustiprintų pagalbos prašančių rinkos priežiūros institucijų personalą, arba teikia logistinę paramą, pavyzdžiui, stiprindamos 43a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytų posistemių ir saugos komponentų bandymo pajėgumus.

(*) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25, p. 1).“

*3 straipsnis*

**Reglamento (ES) 2016/425 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) 2016/425 iš dalies keičiamas taip:

1) 3 straipsnis papildomas šiais punktais:

„19) kilus krizei svarbios prekės – kilus krizei svarbios prekės, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/2747 (*) 3 straipsnio 6 punkte;

20) vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas – vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/2747 3 straipsnio 3 punkte.

(*) 2024 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2747, kuriuo nustatoma su vidaus rinkos ekstremaliąja situacija ir vidaus rinkos atsparumu susijusių priemonių sistema ir iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2679/98 (Vidaus rinkos ekstremaliųjų situacijų ir atsparumo aktas) (OL L, 2024/2747, 2024 11 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).“;

2) įterpiamas šis skyrius:

**„VIa skyrius**

**Ekstremaliosios situacijos procedūros**

*41a straipsnis*

**Ekstremaliosios situacijos procedūrų taikymas**

1. Šio reglamento 41b–41e straipsniai taikomi tik tuo atveju, jei Komisija pagal Reglamento (ES) 2024/2747 28 straipsnį priėmė įgyvendinimo aktą dėl AAP, kurioms taikomas šis reglamentas.

2. Šio reglamento 41b–41e straipsniai taikomi tik toms AAP, kurios pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnio 4 dalį yra priskirtos kilus krizei svarbioms prekėms.

3. Šio reglamento 41b–41e straipsniai taikomi tik vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo, kuris buvo aktyvuotas pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį, galiojimo laikotarpiu.

Tačiau šio reglamento 41d straipsnio 7 dalis taikoma galiojant vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimui ir jam baigus galioti arba jį deaktyvavus.

4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus dėl taisomųjų ar ribojamųjų veiksmų, kurių reikia imtis, procedūrų, kurių reikia laikytis, ir specialiųjų ženklinimo ir atsekamumo reikalavimų, kurie taikomi AAP, pateiktoms rinkai pagal 41c ir 41d straipsnius. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*41b straipsnis*

**AAP, priskirtų kilus krizei svarbioms prekėms, atitikties vertinimo prioritetų nustatymas**

1. Šis straipsnis taikomas 41a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytoms AAP, kurioms taikomos 19 straipsnyje nurodytos atitikties vertinimo procedūros, kuriose privalo dalyvauti notifikuotoji įstaiga.

2. Notifikuotosios įstaigos deda visas pastangas prioritetine tvarka nagrinėti visas paraiškas dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų AAP atitikties vertinimo, neatsižvelgiant į tai, ar tos paraiškos buvo pateiktos prieš ekstremaliosios situacijos procedūrų aktyvavimą pagal 41a straipsnį, ar po jo.

3. Dėl AAP atitikties vertinimo paraiškų nagrinėjimo prioritetine tvarka pagal 2 dalį tas paraiškas pateikę gamintojai neturi patirti papildomų neproporcingų išlaidų.

4. Notifikuotosios įstaigos deda deramas pastangas, kad padidintų 1 dalyje nurodytų AAP, dėl kurių jos buvo notifikuotos, bandymo pajėgumus.

*41c straipsnis*

**Nuo atitikties vertinimo procedūrų, kuriose privalo dalyvauti notifikuotoji įstaiga, nukrypti leidžianti nuostata**

1. Nukrypstant nuo 19 straipsnio, valstybė narė, gavusi tinkamai pagrįstą ekonominės veiklos vykdytojo prašymą, gali leisti pateikti rinkai tos valstybės narės teritorijoje konkrečią AAP, įtrauktą į 41a straipsnio 1 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą, ir kurios atžvilgiu 19 straipsnyje nurodytos atitikties vertinimo procedūros, kuriose privalo dalyvauti notifikuotoji įstaiga, nebuvo atliktos, tačiau kurios atžvilgiu buvo įrodyta atitiktis visiems taikytiniems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, nustatytiems II priede, pagal tame leidime nurodytas procedūras.

2. Valstybė narė nedelsdama informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie visus pagal šio straipsnio 1 dalį išduotus leidimus. Jei leidime nustatytais reikalavimais užtikrinama atitiktis taikytiniems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, nustatytiems II priede, Komisija nedelsdama priima įgyvendinimo aktą, kuriuo valstybės narės pagal šio straipsnio 1 dalį išduoto leidimo galiojimas išplečiamas apimant visą Sąjungos teritoriją ir nustatomos sąlygos, kuriomis konkreti AAP gali būti pateikta rinkai. Rengdama įgyvendinimo akto projektą, Komisija gali paprašyti nacionalinių rinkos priežiūros institucijų pateikti atitinkamą informaciją ar pastabas dėl techninio vertinimo, kuriuo remiantis

išduotas šio straipsnio 1 dalyje nurodytas leidimas. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 44 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Kartu su AAP, kurios galiojimas išplečiamas, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje, pateikiama informacija, kad ji pateikiama rinkai kaip kilus krizei svarbi prekė. Pirmoje pastraipoje nurodytame įgyvendinimo akte nustatomas tos informacijos turinys ir pateikimas. Ta informacija ir visas ženklinimas turi būti pateikiami aiškiai, suprantamai ir įskaitomai ir, kai tinkama, vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams lengvai suprantama, atitinkamos valstybės narės nustatyta kalba.

3. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti ir kurios susijusios su poreikiu apsaugoti žmonių sveikatą ir užtikrinti saugą, Komisija priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus laikydamasi 44 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

4. Kol nepriimtas 2 arba 3 dalyje nurodytas įgyvendinimo aktas, vienos valstybės narės kompetentingos nacionalinės institucijos išduotas leidimas galioja tik tos valstybės narės teritorijoje ir bet kurios kitos valstybės narės, kurios kompetentingos nacionalinės institucijos pripažino to leidimo galiojimą prieš priimant tokį įgyvendinimo aktą, teritorijoje. Valstybės narės informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie visus sprendimus pripažinti to leidimo galiojimą.

5. AAP, kurioms taikoma 1 dalyje nurodyta leidimų išdavimo procedūra, gamintojai, prisiimdami visą atsakomybę, pareiškia, kad atitinkama AAP atitinka visus taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus II priede, ir yra atsakingi už visų kompetentingos nacionalinės institucijos nurodytų atitikties vertinimo procedūrų atlikimą.

6. Pagal 1 dalį išduotame leidime nustatomos sąlygos ir reikalavimai, pagal kuriuos AAP gali būti pateikta rinkai. Tokiuose leidimuose nustatoma bent ši informacija:

a) procedūrų, kuriomis buvo sėkmingai įrodyta atitiktis taikytiniems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, nustatytiems šio reglamento II priede, aprašymas;

b) konkretūs reikalavimai, susiję su atitinkamos AAP atsekamumu;

c) leidimo galiojimo pabaigos data, kuri negali būti vėlesnė nei paskutinė laikotarpio, kuriuo pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį aktyvuotas vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, diena;

d) konkretūs reikalavimai, susiję su poreikiu užtikrinti nuolatinį atitinkamos AAP atitikties vertinimą;

e) priemonės, kurių reikia imtis atitinkamos rinkai pateiktos AAP atžvilgiu pasibaigus vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimui arba jį deaktyvavus.

7. Nukrypstant nuo 7, 16 ir 17 straipsnių, AAP, kurioms pagal šio straipsnio 1 dalį išduotas leidimas, neženklinamos CE ženklu ir joms netaikomas 7 straipsnis.

8. Valstybės narės, kurioje galioja šio straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse nurodytas leidimas, rinkos priežiūros institucijos turi teisę tokių AAP atžvilgiu imtis visų taisomųjų ir ribojamųjų veiksmų nacionaliniu lygmeniu, numatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/1020 (*) ir šiame reglamente. Apie šiuos veiksmus jos nedelsdamos informuoja Komisiją ir visų kitų valstybių narių rinkos priežiūros institucijas.

9. Šio straipsnio 1–4 dalyse nustatytos leidimų išdavimo procedūros taikymas neturi įtakos 19 straipsnyje nustatytų atitinkamų atitikties vertinimo procedūrų taikymui atitinkamos valstybės narės teritorijoje.

*41d straipsnis*

**Standartais ir bendrosiomis specifikacijomis grindžiama atitikties prezumpcija**

1. Jeigu AAP priskiriami kilus krizei svarbioms prekėms, Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose išvardijami tinkami tokių AAP standartai arba kuriais nustatomos bendrosios specifikacijos, apimant taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus šio reglamento II priede, šiais atvejais:

a) kai *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* nėra pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012 paskelbta nuoroda į darniuosius standartus, apimančius taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus šio reglamento II priede, ir nenumatoma tokią nuorodą paskelbti per pagrįstą laikotarpį, arba

b) kai dėl didelių vidaus rinkos veikimo sutrikdymų, dėl kurių pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį buvo aktyvuotas vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, reikšmingai ribojama gamintojų galimybė naudotis darniaisiais standartais, kurie apima taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus šio reglamento II priede, ir kurių nuorodos jau yra paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012.

2. 1 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose numatomas tinkamiausias alternatyvus techninis sprendimas atitikties prezumpcijos taikymo pagal 5 dalį tikslais. Tuo tikslu tuose įgyvendinimo aktuose gali būti skelbiamos nuorodos į Europos standartus arba nuorodos į atitinkamus taikytinus nacionalinius ar tarptautinius standartus arba, jei nėra Europos standarto arba atitinkamo taikytino nacionalinio ar tarptautinio standarto, tais įgyvendinimo aktais gali būti nustatytos bendrosios specifikacijos.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros ir taikomi iki paskutinės laikotarpio, kuriuo aktyvuotas vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, dienos, nebent tokie įgyvendinimo aktai pakeičiami ar panaikinami pagal šio straipsnio 7 dalį.

4. Komisija, prieš rengdama šio straipsnio 1 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto projektą, informuoja Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 22 straipsnyje nurodytą komitetą, kad, jos nuomone, šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos yra tenkinamos. Rengdama tą įgyvendinimo akto projektą, Komisija atsižvelgia į atitinkamų įstaigų ar ekspertų grupių, įsteigtų pagal šį reglamentą, nuomones ir tinkamai konsultuojasi su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

5. Nedarant poveikio 14 straipsniui, preziumuojama, kad AAP, atitinkančios šio straipsnio 1 dalyje nurodytus standartus, bendrąsias specifikacijas ar jų dalis, atitinka taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus II priede, kuriuos apima tie standartai, bendrosios specifikacijos arba jų dalys. Nuo kitos dienos po vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimo pabaigos arba deaktyvavimo gamintojai nebegali remtis atitikties prezumpcija, suteikiama remiantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose nurodytais standartais arba bendrosiomis specifikacijomis.

6. Nukrypstant nuo 41a straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos, išskyrus atvejus, kai yra pakankamų priežasčių manyti, kad AAP, kurioms taikomi šio straipsnio 1 dalyje nurodyti standartai arba bendrosios specifikacijos, kelia pavojų žmonių sveikatai ar saugai, laikoma, kad rinkai pateiktos AAP, atitinkančios tuos standartus arba bendrąsias specifikacijas, pasibaigus pagal šio straipsnio 3 dalį priimto įgyvendinimo akto galiojimui arba jį panaikinus ir pasibaigus vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimui arba jį deaktyvavus, atitinka taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus II priede.

7. Jeigu valstybė narė mano, kad 1 dalyje nurodytas standartas ar bendroji specifikacija nevisiškai atitinka taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus II priede, ji apie tai informuoja Komisiją pateikdama išsamų paaiškinimą. Komisija tą išsamų paaiškinimą įvertina ir, jei tikslinga, gali iš dalies pakeisti arba panaikinti įgyvendinimo aktą, kuriame nurodytas standartas arba kuriuo nustatoma atitinkama bendroji specifikacija.

*41e straipsnis*

**Rinkos priežiūros veiklos prioritetų nustatymas ir institucijų savitarpio pagalba**

1. Valstybės narės teikia pirmenybę šio reglamento 41a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytų AAP rinkos priežiūros veiklai. Komisija sudaro palankesnes sąlygas koordinuoti tokias prioritetų nustatymo pastangas per Sąjungos gaminių atitikties tinklą, įsteigtą pagal Reglamento (ES) 2019/1020 29 straipsnį.

2. Valstybių narių rinkos priežiūros institucijos užtikrina, kad būtų dedamos visos pastangos suteikti pagalbą kitoms rinkos priežiūros institucijoms vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimo laikotarpiu, be kita ko, sutelkia ir išsiunčia ekspertų grupes, kad laikinai sustiprintų pagalbos prašančių rinkos priežiūros institucijų personalą, arba

teikia logistinę paramą, pavyzdžiui, stiprindamos 41a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytų AAP bandymo pajėgumus.

(*) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25, p. 1).“

*4 straipsnis*

**Reglamento (ES) 2016/426 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) 2016/426 iš dalies keičiamas taip:

1) 2 straipsnis papildomas šiais punktais:

„32) kilus krizei svarbios prekės – kilus krizei svarbios prekės, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/2747 (*) 3 straipsnio 6 punkte;

33) vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas – vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/2747 3 straipsnio 3 punkte.

(*) 2024 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2747, kuriuo nustatoma su vidaus rinkos ekstremaliąja situacija ir vidaus rinkos atsparumu susijusių priemonių sistema ir iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2679/98 (Vidaus rinkos ekstremaliųjų situacijų ir atsparumo aktas) (OL L, 2024/2747, 2024 11 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).“;

2) įterpiamas šis skyrius:

**„Va skyrius**

**Ekstremaliosios situacijos procedūros**

*40a straipsnis*

**Ekstremaliosios situacijos procedūrų taikymas**

1. Šio reglamento 40b–40e straipsniai taikomi tik tuo atveju, jei Komisija pagal Reglamento (ES) 2024/2747 28 straipsnį priėmė įgyvendinimo aktą dėl prietaisų ir pagalbinių įtaisų, kuriems taikomas šis reglamentas.

2. Šio reglamento 40b–40e straipsniai taikomi tik tiems prietaisams ir pagalbiniams įtaisams, kurie pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnio 4 dalį yra priskirti kaip kilus krizei svarbioms prekėms.

3. Šio reglamento 40b–40e straipsniai taikomi tik vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo, kuris buvo aktyvuotas pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį, galiojimo laikotarpiu.

Tačiau šio reglamento 40c straipsnio 7 dalis taikoma galiojant vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimui ir jam baigus galioti arba jį deaktyvavus.

4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus dėl taisomųjų ar ribojamųjų veiksmų, kurių reikia imtis, procedūrų, kurių reikia laikytis, ir specialiųjų ženklinimo ir atsekamumo reikalavimų, kurie taikomi prietaisams ir pagalbiniams įtaisams, pateiktiems rinkai arba gamintojų naudojamiems savo reikmėms pagal 40c ir 40d straipsnius. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 42 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*40b straipsnis*

**Prietaisų ir pagalbinių įtaisų, priskirtų kilus krizei svarbioms prekėms, atitikties vertinimo prioritetų nustatymas**

1. Šis straipsnis taikomas visiems 40a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytiems prietaisams ir pagalbiniams įtaisams, kuriems taikomos 14 straipsnyje nurodytos atitikties vertinimo procedūros, kuriose privalo dalyvauti notifikuotoji įstaiga.

2. Notifikuotosios įstaigos deda visas pastangas prioritetine tvarka nagrinėti visas paraiškas dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų prietaisų ir pagalbinių įtaisų atitikties vertinimo, neatsižvelgiant į tai, ar tos paraiškos buvo pateiktos prieš ekstremaliosios situacijos procedūrų aktyvavimą pagal 40a straipsnį, ar po jo.

3. Dėl prietaisų ir pagalbinių įtaisų atitikties vertinimo paraiškų nagrinėjimo prioritetine tvarka pagal 2 dalį tas paraiškas pateikę gamintojai neturi patirti papildomų neproporcingų išlaidų.

4. Notifikuotosios įstaigos deda deramas pastangas, kad padidintų 1 dalyje nurodytų prietaisų ir pagalbinių įtaisų, dėl kurių jos buvo notifikuotos, bandymo pajėgumus.

*40c straipsnis*

**Nuo atitikties vertinimo procedūrų, kuriose privalo dalyvauti notifikuotoji įstaiga, nukrypti leidžianti nuostata**

1. Nukrypstant nuo 14 straipsnio, valstybė narė, gavusi tinkamai pagrįstą ekonominės veiklos vykdytojo prašymą, gali leisti pateikti rinkai arba gamintojui savoms reikmėms naudoti tos valstybės narės teritorijoje konkretų prietaisą ar pagalbinį įtaisą, įtrauktą į 40a straipsnio 1 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą, ir kurio atžvilgiu 14 straipsnyje nurodytos atitikties vertinimo procedūros, kuriose privalo dalyvauti notifikuotoji įstaiga, nebuvo atliktos, tačiau kurio atžvilgiu buvo įrodyta atitiktis visiems taikytiniems esminiams reikalavimams nustatytiems I priede, pagal tame leidime nurodytas procedūras.

2. Valstybė narė nedelsdama informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie visus pagal šio straipsnio 1 dalį išduotus leidimus. Jei leidime nustatytais reikalavimais užtikrinama atitiktis taikytiniems esminiams reikalavimams, nustatytiems I priede, Komisija nedelsdama priima įgyvendinimo aktą, kuriuo valstybės narės pagal šio straipsnio 1 dalį išduoto leidimo galiojimas išplečiamas apimant visą Sąjungos teritoriją ir nustatomos sąlygos, kuriomis konkretus prietaisas ar pagalbinis įtaisas gali būti pateiktas rinkai arba gamintojo naudojamas savoms reikmėms. Rengdama įgyvendinimo akto projektą, Komisija gali paprašyti nacionalinių rinkos priežiūros institucijų pateikti atitinkamą informaciją ar pastabas dėl techninio vertinimo, kuriuo remiantis išduotas šio straipsnio 1 dalyje nurodytas leidimas. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 42 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Kartu su prietaisu ar pagalbiniu įtaisu, kurio galiojimas išplečiamas, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje, pateikiama informacija, kad jis pateikiamas rinkai arba gamintojo naudojamas savo reikmėms kaip kilus krizei svarbi prekė. Pirmoje pastraipoje nurodytame įgyvendinimo akte nustatomas tos informacijos turinys ir pateikimas. Ta informacija ir visas ženklinimas turi būti pateikiami aiškiai, suprantamai ir įskaitomai ir, kai tinkama, vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams lengvai suprantama, atitinkamos valstybės narės nustatyta kalba.

3. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti ir kurios susijusios su poreikiu apsaugoti žmonių sveikatą ir užtikrinti saugą, Komisija priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus laikydamasi 42 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

4. Kol nepriimtas 2 arba 3 dalyje nurodytas įgyvendinimo aktas, vienos valstybės narės kompetentingos nacionalinės institucijos išduotas leidimas galioja tik tos valstybės narės teritorijoje ir bet kurios kitos valstybės narės, kurios kompetentingos nacionalinės institucijos pripažino to leidimo galiojimą prieš priimant tokį įgyvendinimo aktą, teritorijoje. Valstybės narės informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie visus sprendimus pripažinti to leidimo galiojimą.

5. Prietaisų arba pagalbinių įtaisų, kuriems taikoma 1 dalyje nurodyta leidimų išdavimo procedūra, gamintojai, prisiimdami visą atsakomybę, pareiškia, atitinkamas prietaisas arba pagalbinis įtaisas atitinka visus taikytinus esminius reikalavimus, nustatytus I priede, ir yra atsakingi už visų kompetentingos nacionalinės institucijos nurodytų atitikties vertinimo procedūrų atlikimą.

6. Pagal 1 dalį išduotame leidime nustatomos sąlygos ir reikalavimai, pagal kuriuos prietaisas arba pagalbinis įtaisas gali būti pateiktas rinkai arba gamintojo naudojamas savoms reikmėms. Tokiuose leidimuose nustatoma bent ši informacija:

a) procedūrų, kuriomis buvo sėkmingai įrodyta atitiktis taikytiniems esminiams reikalavimams, nustatytiems šio reglamento I priede, aprašymas;

b) konkretūs reikalavimai, susiję su atitinkamo prietaiso arba pagalbinio įtaiso atsekamumu;

c) leidimo galiojimo pabaigos data, kuri negali būti vėlesnė nei paskutinė laikotarpio, kuriuo pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį aktyvuotas vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, diena;

d) konkretūs reikalavimai, susiję su poreikiu užtikrinti nuolatinį atitinkamo prietaiso arba pagalbinio įtaiso atitikties vertinimą;

e) priemonės, kurių reikia imtis atitinkamo rinkai pateikto arba gamintojo savoms reikmėms naudojamo prietaiso arba pagalbinio įtaiso atžvilgiu pasibaigus vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimui arba jį deaktyvavus.

7. Nukrypstant nuo 6, 16 ir 17 straipsnių, prietaisai arba pagalbiniai įtaisai, kuriems pagal šio straipsnio 1 dalį išduotas leidimas, neženklinami CE ženklu ir jiems netaikomas 6 straipsnis.

8. Valstybės narės, kurioje galioja šio straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse nurodytas leidimas, rinkos priežiūros institucijos turi teisę tokių prietaisų arba pagalbinių įtaisų atžvilgiu imtis visų taisomųjų ir ribojamųjų veiksmų nacionaliniu lygmeniu, numatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/1020 (*) ir šiame reglamente. Apie šiuos veiksmus jos nedelsdamos informuoja Komisiją ir visų kitų valstybių narių rinkos priežiūros institucijas.

9. Šio straipsnio 1–4 dalyse nustatytos leidimų išdavimo procedūros taikymas neturi įtakos 14 straipsnyje nustatytų atitinkamų atitikties vertinimo procedūrų taikymui atitinkamos valstybės narės teritorijoje.

*40d straipsnis*

**Standartais ir bendrosiomis specifikacijomis grindžiama atitikties prezumpcija**

1. Jeigu prietaisai arba pagalbiniai įtaisai priskiriami kaip kilus krizei svarbioms prekėms, Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose išvardijami tinkami tokių prietaisų arba pagalbinių įtaisų standartai arba kuriais nustatomos bendrosios specifikacijos, apimant taikytinus esminius reikalavimus, nustatytus šio reglamento I priede, šiais atvejais:

a) kai *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* nėra pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012 paskelbta nuoroda į darniuosius standartus, apimančius taikytinus esminius reikalavimus, nustatytus šio reglamento I priede, ir nenumatoma tokią nuorodą paskelbti per pagrįstą laikotarpį, arba

b) kai dėl didelių vidaus rinkos veikimo sutrikdymų, dėl kurių pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį buvo aktyvuotas vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, reikšmingai ribojamos gamintojų galimybės naudotis darniaisiais standartais, kurie apima taikytinus esminius reikalavimus, nustatytus šio reglamento I priede, ir kurių nuorodos jau yra paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012.

2. 1 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose numatomas tinkamiausias alternatyvus techninis sprendimas atitikties prezumpcijos taikymo pagal 5 dalį tikslais. Tuo tikslu tuose įgyvendinimo aktuose gali būti skelbiamos nuorodos į Europos standartus arba nuorodos į atitinkamus taikytinus nacionalinius ar tarptautinius standartus arba, jei nėra Europos standarto arba atitinkamo taikytino nacionalinio ar tarptautinio standarto, tais įgyvendinimo aktais gali būti nustatytos bendrosios specifikacijos.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 42 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros ir taikomi iki paskutinės laikotarpio, kuriuo aktyvuotas vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, dienos, nebent tokie įgyvendinimo aktai pakeičiami arba panaikinami pagal šio straipsnio 7 dalį.

4. Komisija, prieš rengdama šio straipsnio 1 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto projektą, informuoja Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 22 straipsnyje nurodytą komitetą, kad, jos nuomone, šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos yra tenkinamos. Rengdama tą įgyvendinimo akto projektą, Komisija atsižvelgia į atitinkamų įstaigų ar ekspertų grupių, įsteigtų pagal šį reglamentą, nuomones ir tinkamai konsultuojasi su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

5. Nedarant poveikio 13 straipsniui, preziumuojama, kad prietaisai arba pagalbiniai įtaisai, atitinkantys šio straipsnio 1 dalyje nurodytus standartus, bendrąsias specifikacijas ar jų dalis, atitinka taikytinus esminius reikalavimus, nustatytus I priede, kuriuos apima tie standartai, bendrosios specifikacijos arba jų dalys. Nuo kitos dienos po vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimo pabaigos arba deaktyvavimo gamintojai nebegali remtis atitikties prezumpcija, suteikiama remiantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose nurodytais standartais arba bendrosiomis specifikacijomis.

6. Nukrypstant nuo 40a straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos, išskyrus atvejus, kai yra pakankamų priežasčių manyti, kad prietaisai arba pagalbiniai įtaisai, kuriems taikomi šio straipsnio 1 dalyje nurodyti standartai arba bendrosios specifikacijos, kelia pavojų žmonių sveikatai ar saugai, laikoma, kad rinkai pateikti arba gamintojų savoms reikmėms naudojami prietaisai arba pagalbiniai įtaisai, atitinkantys tuos standartus arba bendrąsias specifikacijas, pasibaigus pagal šio straipsnio 3 dalį priimto įgyvendinimo akto galiojimui arba jį panaikinus ir pasibaigus vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimui arba jį deaktyvavus, atitinka taikytinus esminius reikalavimus, nustatytus I priede.

7. Jeigu valstybė narė mano, kad 1 dalyje nurodytas standartas ar bendroji specifikacija nevisiškai atitinka taikytinus esminius reikalavimus, nustatytus I priede, ji apie tai informuoja Komisiją pateikdama išsamų paaiškinimą. Komisija tą išsamų paaiškinimą įvertina ir, jei tikslinga, gali iš dalies pakeisti arba panaikinti įgyvendinimo aktą, kuriame nurodytas standartas arba kuriuo nustatoma atitinkama bendroji specifikacija.

*40e straipsnis*

**Rinkos priežiūros veiklos prioritetų nustatymas ir institucijų savitarpio pagalba**

1. Valstybės narės teikia pirmenybę šio reglamento 40a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytų prietaisų ir pagalbinių įtaisų rinkos priežiūros veiklai. Komisija sudaro palankesnes sąlygas koordinuoti tokias prioritetų nustatymo pastangas per Sąjungos gaminių atitikties tinklą, įsteigtą pagal Reglamento (ES) 2019/1020 29 straipsnį.

2. Valstybių narių rinkos priežiūros institucijos užtikrina, kad būtų dedamos visos pastangos suteikti pagalbą kitoms rinkos priežiūros institucijoms vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimo laikotarpiu, be kita ko, sutelkia ir išsiunčia ekspertų grupes, kad laikinai sustiprintų pagalbos prašančių rinkos priežiūros institucijų personalą, arba teikia logistinę paramą, pavyzdžiui, stiprindamos 40a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytų prietaisų ir pagalbinių įtaisų bandymo pajėgumus.

(*) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25, p. 1).“

*5 straipsnis*

**Reglamento (ES) 2023/988 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) 2023/988 iš dalies keičiamas taip:

1) 2 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos b punktas pakeičiamas taip:

„b) IIa skyrius, III skyriaus 1 skirsnis, V, VII ir IX–XI skyriai netaikomi.“;

2) 3 straipsnis papildomas šiais punktais:

„29) kilus krizei svarbios prekės – kilus krizei svarbios prekės, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/2747 (*) 3 straipsnio 6 punkte;

30) vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas – vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/2747 3 straipsnio 3 punkte.

(*) 2024 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2747, kuriuo nustatoma su vidaus rinkos ekstremaliąja situacija ir vidaus rinkos atsparumu susijusių priemonių sistema ir iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2679/98 (Vidaus rinkos ekstremaliųjų situacijų ir atsparumo aktas) (OL L, 2024/2747, 2024 11 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).“;

3) įterpiamas šis skyrius:

**„IIa skyrius**

**Ekstremaliosios situacijos procedūros**

*8a straipsnis*

**Ekstremaliosios situacijos procedūrų taikymas**

1. Šio reglamento 8b ir 8c straipsniai taikomi tik tuo atveju, jei Komisija pagal Reglamento (ES) 2024/2747 28 straipsnį priėmė įgyvendinimo aktą dėl gaminių, kuriems taikomas šis reglamentas.

2. Šio reglamento 8b ir 8c straipsniai taikomi tik tiems gaminiams, kurie pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnio 4 dalį yra priskirti kilus krizei svarbioms prekėms.

3. Šio reglamento 8b ir 8c straipsniai taikomi tik vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo, kuris buvo aktyvuotas pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį, galiojimo laikotarpiu.

*8b straipsnis*

**Atitikties bendrajam saugos reikalavimui prezumpcija susidarius vidaus rinkos ekstremaliajai situacijai**

1. Be šio reglamento 7 straipsnyje nustatytos atitikties prezumpcijos, tais atvejais, kai dėl didelių vidaus rinkos veikimo sutrikdymų, dėl kurių buvo aktyvuotas vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį, reikšmingai ribojamos gamintojų galimybės naudotis atitinkamais Europos standartais, kurių nuorodos jau yra paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012, taip pat gali būti nustatyta atitikties 5 straipsnyje nustatytam bendrajam saugos reikalavimui prezumpcija gaminių tiekimo rinkai tikslu, jei gaminys atitinka nacionalinius reikalavimus, susijusius su rizika ir rizikos kategorijomis, kurioms taikomi valstybės narės, kurioje gaminys patiektas rinkai, nacionalinėje teisėje nustatyti sveikatos ir saugos reikalavimai, jei ta teisė atitinka Sąjungos teisę.

2. Be atvejų, kai pagal šio straipsnio 1 dalį ir šio reglamento 7 straipsnio 1 dalį taikoma atitikties šio reglamento 5 straipsnyje nustatytam bendrajam saugos reikalavimui prezumpcija, valstybės narės imasi visų tinkamų priemonių užtikrinti, kad gaminių tiekimo rinkai tikslu jų kompetentingos institucijos laikytų, kad gaminiai, atitinkantys kitus atitinkamus Europos standartus nei tie, kurių nuorodos paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* pagal Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 10 straipsnio 7 dalį, atitinkamus tarptautinius standartus, parengtus pripažintos tarptautinės standartizacijos institucijos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 2 straipsnio 9 punkte, arba atitinkamus nacionalinius standartus, parengtus nacionalinės standartizacijos institucijos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 2 straipsnio 10 punkte, atitinka šiame reglamente nustatytą bendrąjį saugos reikalavimą, kiek tai susiję su rizika ir rizikos kategorijomis, kurioms taikomi tie standartai, išskyrus atvejus, kai tokie standartai nėra tinkami atsižvelgiant į kitus šio reglamento 6 ir 8 straipsnių elementus.

3. Pagal šį straipsnį nustatytai atitikties prezumpcijai taikoma 7 straipsnio 3 dalis.

*8c straipsnis*

**Rinkos priežiūros veiklos prioritetų nustatymas ir institucijų savitarpio pagalba**

1. Valstybės narės teikia pirmenybę 8a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytų gaminių, kuriems taikomas šis reglamentas, rinkos priežiūros veiklai.

2. Valstybių narių rinkos priežiūros institucijos užtikrina, kad būtų dedamos visos pastangos suteikti pagalbą kitoms rinkos priežiūros institucijoms vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimo laikotarpiu.“

*6 straipsnis*

**Reglamento (ES) 2023/1230 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) 2023/1230 iš dalies keičiamas taip:

1) 3 straipsnis papildomas šiais punktais:

„37) kilus krizei svarbios prekės – kilus krizei svarbios prekės, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/2747 (*) 3 straipsnio 6 punkte;

38) vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas – vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/2747 3 straipsnio 3 punkte.

(*) 2024 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2747, kuriuo nustatoma su vidaus rinkos ekstremaliąja situacija ir vidaus rinkos atsparumu susijusių priemonių sistema ir iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2679/98 (Vidaus rinkos ekstremaliųjų situacijų ir atsparumo aktas) (OL L, 2024/2747, 2024 11 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).“;

2) įterpiamas šis skyrius:

**„IVa skyrius**

**Ekstremaliosios situacijos procedūros**

*25a straipsnis*

**Ekstremaliosios situacijos procedūrų taikymas**

1. Šio reglamento 25b–25e straipsniai taikomi tik tuo atveju, jei Komisija pagal Reglamento (ES) 2024/2747 28 straipsnį priėmė įgyvendinimo aktą dėl mašinų ir susijusių gaminių, kuriems taikomas šis reglamentas.

2. Šio reglamento 25b–25e straipsniai taikomi tik toms mašinoms ir susijusiems gaminiams, kurie pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnio 4 dalį yra priskirti kilus krizei svarbioms prekėms.

3. Šio reglamento 25b–25e straipsniai taikomi tik vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo, kuris buvo aktyvuotas pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį, galiojimo laikotarpiu.

Tačiau šio reglamento 25c straipsnio 7 dalis taikoma galiojant vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimui ir jam baigus galioti arba jį deaktyvavus.

4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus dėl taisomųjų ar ribojamųjų veiksmų, kurių reikia imtis, procedūrų, kurių reikia laikytis, ir specialiųjų ženklinimo ir atsekamumo reikalavimų, kurie taikomi mašinoms ir susijusiems gaminiams, pateiktiems rinkai arba pradėtiems eksploatuoti pagal 25c ir 25d straipsnius. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*25b straipsnis*

**Mašinų ir susijusių gaminių, priskirtų kilus krizei svarbioms prekėms, atitikties vertinimo prioritetų nustatymas**

1. Šis straipsnis taikomas 25a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytoms visų rūšių mašinoms ir susijusiems gaminiams, kuriems taikomos 25 straipsnyje nurodytos atitikties vertinimo procedūros, kuriose privalo dalyvauti notifikuotoji įstaiga.

2. Notifikuotosios įstaigos deda visas pastangas prioritetine tvarka nagrinėti visas paraiškas dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų mašinų ir susijusių gaminių atitikties vertinimo, neatsižvelgiant į tai, ar tos paraiškos buvo pateiktos prieš ekstremaliosios situacijos procedūrų aktyvavimą pagal 25a straipsnį, ar po jo.

3. Dėl mašinų ir susijusių gaminių atitikties vertinimo paraiškų nagrinėjimo prioritetine tvarka pagal 2 dalį tas paraiškas pateikę gamintojai neturi patirti papildomų neproporcingų išlaidų.

4. Notifikuotosios įstaigos deda deramas pastangas, kad padidintų 1 dalyje nurodytų mašinų ir susijusių gaminių, dėl kurių jos buvo notifikuotos, bandymo pajėgumus.

*25c straipsnis*

**Nuo atitikties vertinimo procedūrų, kuriose privalo dalyvauti notifikuotoji įstaiga, nukrypti leidžianti nuostata**

1. Nukrypstant nuo 25 straipsnio, valstybė narė, gavusi tinkamai pagrįstą ekonominės veiklos vykdytojo prašymą, gali leisti pateikti rinkai arba pradėti eksploatuoti tos valstybės narės teritorijoje konkrečias mašinas ar susijusius gaminius, įtrauktus į 25a straipsnio 1 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą, ir kurių atžvilgiu 25 straipsnyje nurodytos atitikties vertinimo procedūros, kuriose privalo dalyvauti notifikuotoji įstaiga, nebuvo atliktos, tačiau kurių atžvilgiu buvo įrodyta atitiktis visiems taikytiniems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, nustatytiems III priede, pagal tame leidime nurodytas procedūras.

2. Valstybė narė nedelsdama informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie visus pagal šio straipsnio 1 dalį išduotus leidimus. Jei leidime nustatytais reikalavimais užtikrinama atitiktis taikytiniems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, nustatytiems III priede, Komisija nedelsdama priima įgyvendinimo aktą, kuriuo valstybės narės pagal šio straipsnio 1 dalį išduoto leidimo galiojimas išplečiamas ribotam galiojimo laikotarpiui apimant visą Sąjungos teritoriją ir nustatomos sąlygos, kuriomis konkrečios mašinos ar susiję gaminiai gali būti pateikti rinkai arba pradėti eksploatuoti. Rengdama įgyvendinimo akto projektą, Komisija gali paprašyti nacionalinių rinkos priežiūros institucijų pateikti atitinkamą informaciją ar pastabas dėl techninio vertinimo, kuriuo remiantis išduotas šio straipsnio 1 dalyje nurodytas leidimas. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Kartu su mašinomis ar susijusiais gaminiais, kurių galiojimas išplečiamas, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje, pateikiama informacija, kad jie pateikiami rinkai arba pradedami eksploatuoti kaip kilus krizei svarbi prekė. Pirmoje pastraipoje nurodytame įgyvendinimo akte nustatomas tos informacijos turinys ir pateikimas. Ta informacija ir visas ženklinimas turi būti pateikiami aiškiai, suprantamai ir įskaitomai ir, kai tinkama, vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams lengvai suprantama, atitinkamos valstybės narės nustatyta kalba.

3. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti ir kurios susijusios su poreikiu apsaugoti žmonių sveikatą ir užtikrinti saugą, Komisija priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus laikydamasi 48 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

4. Kol nepriimtas 2 arba 3 dalyje nurodytas įgyvendinimo aktas, vienos valstybės narės kompetentingos nacionalinės institucijos išduotas leidimas galioja tik tos valstybės narės teritorijoje ir bet kurios kitos valstybės narės, kurios kompetentingos nacionalinės institucijos pripažino to leidimo galiojimą prieš priimant tokį įgyvendinimo aktą, teritorijoje. Valstybės narės informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie visus sprendimus pripažinti to leidimo galiojimą.

5. Mašinų ar susijusių gaminių, kuriems taikoma 1 dalyje nurodyta leidimų išdavimo procedūra, gamintojai, prisiimdami visą atsakomybę, pareiškia, kad atitinkamos mašinos ar susiję gaminiai atitinka visus taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus III priede, ir yra atsakingi už visų kompetentingos nacionalinės institucijos nurodytų atitikties vertinimo procedūrų atlikimą.

6. Pagal 1 dalį išduotame leidime nustatomos sąlygos ir reikalavimai, pagal kuriuos mašinos ar susiję gaminiai gali būti pateikti rinkai arba pradėti eksploatuoti. Tokiuose leidimuose nustatoma bent ši informacija:

a) procedūrų, kuriomis buvo sėkmingai įrodyta atitiktis taikytiniems esminiams sveikatos ir saugos reikalavimams, nustatytiems šio reglamento III priede, aprašymas;

b) konkretūs reikalavimai, susiję su atitinkamų mašinų ir susijusių gaminių atsekamumu;

c) leidimo galiojimo pabaigos data, kuri negali būti vėlesnė nei paskutinė laikotarpio, kuriuo pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį buvo aktyvuotas vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, diena;

d) konkretūs reikalavimai, susiję su poreikiu užtikrinti nuolatinį atitinkamų mašinų ir susijusių gaminių atitikties vertinimą;

e) priemonės, kurių reikia imtis atitinkamų rinkai pateiktų arba pradėtų eksploatuoti mašinų ar susijusių gaminių atžvilgiu pasibaigus vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimui arba jį deaktyvavus.

7. Nukrypstant nuo 4, 23 ir 24 straipsnių, mašinos ar susiję gaminiai, kuriems pagal šio straipsnio 1 dalį išduotas leidimas, neženklinami CE ženklu ir jiems netaikomas 4 straipsnis.

8. Valstybės narės, kurioje galioja šio straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse nurodytas leidimas, rinkos priežiūros institucijos turi teisę tokių mašinų ir susijusių gaminių atžvilgiu imtis visų taisomųjų ir ribojamųjų veiksmų nacionaliniu lygmeniu, numatytų Reglamente (ES) 2019/1020 ir šiame reglamente. Apie šiuos veiksmus jos nedelsdamos informuoja Komisiją ir visų kitų valstybių narių rinkos priežiūros institucijas.

9. Šio straipsnio 1–4 dalyse nustatytos leidimų išdavimo procedūros taikymas neturi įtakos 25 straipsnyje nustatytų atitinkamų atitikties vertinimo procedūrų taikymui atitinkamos valstybės narės teritorijoje.

*25d straipsnis*

**Standartais ir bendrosiomis specifikacijomis grindžiama atitikties prezumpcija**

1. Jeigu mašinos ar susiję gaminiai priskiriami kilus krizei svarbioms prekėms, Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose išvardijami tinkami tokių mašinų ar susijusių gaminių standartai arba kuriais nustatomos bendrosios specifikacijos, apimant taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus šio reglamento III priede, šiais atvejais:

a) kai *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* nėra pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012 paskelbta nuoroda į darniuosius standartus, apimančius taikytinus šio reglamento III priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, ir nenumatoma tokią nuorodą paskelbti per pagrįstą laikotarpį, arba

b) kai dėl didelių vidaus rinkos veikimo sutrikdymų, dėl kurių pagal Reglamento (ES) 2024/2747 18 straipsnį buvo aktyvuotas vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, reikšmingai ribojamos gamintojų galimybės naudotis darniaisiais standartais, kurie apima taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus šio reglamento III priede, ir kurių nuorodos jau yra paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* pagal Reglamentą (ES) Nr. 1025/2012.

2. 1 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose numatomas tinkamiausias alternatyvus techninis sprendimas atitikties prezumpcijos taikymo pagal 5 dalį tikslais. Tuo tikslu tuose įgyvendinimo aktuose gali būti skelbiamos nuorodos į Europos standartus arba nuorodos į atitinkamus taikytinus nacionalinius ar tarptautinius standartus arba, jei nėra Europos standarto arba atitinkamo taikytino nacionalinio ar tarptautinio standarto, tais įgyvendinimo aktais gali būti nustatytos bendrosios specifikacijos.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros ir jie taikomi iki paskutinės laikotarpio, kuriuo aktyvuotas vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimas, dienos, nebent tokie įgyvendinimo aktai pakeičiami arba panaikinami pagal šio straipsnio 7 dalį.

4. Komisija, prieš rengdama šio straipsnio 1 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto projektą, informuoja Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 22 straipsnyje nurodytą komitetą, kad, jos nuomone, šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos yra tenkinamos. Rengdama tą įgyvendinimo akto projektą, Komisija atsižvelgia į atitinkamų įstaigų ar ekspertų grupių, įsteigtų pagal šį reglamentą, nuomones ir tinkamai konsultuojasi su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

5. Nedarant poveikio 20 straipsniui, preziumuojama, kad mašinos ir susiję gaminiai, atitinkantys šio straipsnio 1 dalyje nurodytus standartus, bendrąsias specifikacijas ar jų dalis, atitinka taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus III priede, kuriuos apima tie standartai, bendrosios specifikacijos arba jų dalys. Nuo kitos dienos po vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimo pabaigos arba deaktyvavimo gamintojai nebegali remtis atitikties prezumpcija, suteikiama remiantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose nurodytais standartais arba bendrosiomis specifikacijomis.

6. Nukrypstant nuo 25a straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos, išskyrus atvejus, kai yra pakankamų priežasčių manyti, kad mašinos ir susiję gaminiai, kuriems taikomi šio straipsnio 1 dalyje nurodyti standartai arba bendrosios specifikacijos, kelia pavojų žmonių sveikatai ar saugai, laikoma, kad rinkai pateiktos arba pradėtos eksploatuoti mašinos ir susiję gaminiai, atitinkantys tuos standartus arba bendrąsias specifikacijas, pasibaigus pagal šio straipsnio 3 dalį priimto įgyvendinimo akto galiojimui arba jį panaikinus ir pasibaigus vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimui arba jį deaktyvavus, atitinka taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus III priede.

7. Jeigu valstybė narė mano, kad 1 dalyje nurodytas standartas ar bendroji specifikacija nevisiškai atitinka taikytinus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus III priede, ji apie tai informuoja Komisiją pateikdama išsamų paaiškinimą. Komisija tą išsamų paaiškinimą įvertina ir, jei tikslinga, gali iš dalies pakeisti arba panaikinti įgyvendinimo aktą, kuriame nurodytas standartas arba kuriuo nustatoma atitinkama bendroji specifikacija.

*25e straipsnis*

**Rinkos priežiūros veiklos prioritetų nustatymas ir institucijų savitarpio pagalba**

1. Valstybės narės teikia pirmenybę šio reglamento 25a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytų mašinų ir susijusių gaminių rinkos priežiūros veiklai. Komisija sudaro palankesnes sąlygas koordinuoti tokias prioritetų nustatymo pastangas per Sąjungos gaminių atitikties tinklą, įsteigtą pagal Reglamento (ES) 2019/1020 29 straipsnį.

2. Valstybių narių rinkos priežiūros institucijos užtikrina, kad būtų dedamos visos pastangos suteikti pagalbą kitoms rinkos priežiūros institucijoms vidaus rinkos ekstremaliosios situacijos režimo galiojimo laikotarpiu, be kita ko, sutelkia ir išsiunčia ekspertų grupes, kad laikinai sustiprintų pagalbos prašančių rinkos priežiūros institucijų personalą, arba teikia logistinę paramą, pavyzdžiui, stiprindamos 25a straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte išvardytų mašinų ir susijusių gaminių bandymo pajėgumus.“

*7 straipsnis*

**Įsigaliojimas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2026 m. gegužės 29 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2024 m. spalio 9 d.

| *Europos Parlamento vardu* | *Tarybos vardu* |
|---|---|
| *Pirmininkė* | *Pirmininkas* |
| R. METSOLA | BÓKA J. |